

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35480
Nom	Introducció a la filosofia antiga
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1002 - Grau de Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1002 - Grau de Filologia Clàssica	18 - Filosofia	Formació Bàsica
1013 - Grau en Filologia Clàssica	18 - Filosofia	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
TERUEL RUIZ, PEDRO	359 - Filosofia

RESUM

L'assignatura afavorirà el coneixement d'idees fonamentals desenvolupades pels principals autors de la filosofia antiga, que han exercit una influència determinant tant en el món grecoromà coetani com en la història posterior del pensament. Es busca que cada estudiant siga capaç de comprendre aquestes idees, tenint en compte el context tant filosòfic general com històric-cultural, i que s'hi aproxime de manera reflexiva i crítica. En la vessant teòrica de l'assignatura es cercarà d'acostar-s'hi des d'un plantejament sistemàtic, tot presentant els problemes –epistemològics, metafísics, ètics– de què brollen les idees i el seu desenvolupament textual; es posarà esment en aquells relacionats amb l'àmbit del llenguatge i la filologia. D'aquesta manera, i com a objectius específics de l'assignatura, cada participant (a) es posarà en condicions d'interpretar textos clau dels autors triats, a la llum de la seua posició i sentit en la història de les idees; (b) podrà fer-ne ús per a interpretar debats intel·lectuals actuals; i (c) millorarà el seu registre lingüístic, fent insistència a l'expressió en les vessants oral i escrita.

Els detalls sobre la tria concreta d'autors i l'itinerari teòric que es desplegarà cada any acadèmic seran comunicats mitjançant el programa docent lliurat en encetar-se el curs.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cap requisit previ.

COMPETÈNCIES

1002 - Grau de Filologia Clàssica

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Adquirir la capacitat d'interrelacionar els coneixements de la filologia clàssica amb els d'altres àrees de coneixement.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Coneixement de la influència del pensament en els pressupostos bàsics de les manifestacions culturals, literàries i lingüístiques de Grècia i Roma, així com de les divergències detectables en tots dos contextos pel que fa als corrents de pensament dominants en matèria de gènere i els avanços en la integració social i cultural de la dona.

Els resultats de l'aprenentatge d'aquesta matèria per part de l'alumne/a se concreten als apartats següents:

1. Que descobrisca la vinculació existent entre el context de gènesi del pensament filosòfic occidental i la cultura clàssica grecoromana.
2. Que valore el fet filosòfic en el món antic com a eina bàsica per a la interpretació de la cultura i de la història de l'antiguitat grecoromana.
3. Que descobrisca i es familiaritze amb els principals textos, autors, teories i corrents més influents i bàsiques que des dels presocràtics fins la filosofia hel·lenística han sorgit en l'època gregorromana.
4. Que treballi directament alguna de les fonts filosòfiques més significatives d'aquest període i siga capaç de comprendre-les, interpretar-les i analitzar-les críticament,
5. Que se n'adone dels principals problemes filosòfics que durant aquesta època es plantejaren i

relacionar-los amb els principals esdeveniments i característiques de la seua època.

6. Que adquirisca les claus hermenèutiques des d'on interpretar els textos filosòfics més importants de la literatura grecorromana.
7. Que puga reflexionar sobre el procés formatiu en què es troba i orientar-se en el seu futur professional, a partir d'elements aportats per l'assignatura.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Plató

- El problema del coneixement.
- Sistematització i fonts.
- Cruïlla ontològica fonamental.
- Categorització antropològica i metafísica.
- Amor i paideia.

2. Aristòtil

- El problema del canvi.
- Sistematització i fonts.
- Cruïlla ontològica fonamental.
- Categorització antropològica i metafísica.
- Tragèdia i catarsi.

3. Escoles hel·lenístiques

- El problema de la vida reeixida.
- Epicureisme: sistematització i fonts. Epicur.
- Estoïcisme: sistematització i fonts. Sèneca.

4. Cloenda: Hipàtia d'Alexandria.

- El cant del cigne de la filosofia greco-romana.
- Sistematització i fonts.
- Qüestió hermenèutica.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia de l'assignatura abastarà classes presencials teòriques, trobades pràctiques i tutories individuals, tot això en diversos formats segons les necessitats i l'oportunitat (format presencial, virtual síncron, virtual asíncron). Els detalls sobre la metodologia que es farà servir cada any acadèmic seran comunicats mitjançant el programa docent lliurat en encetar-se el curs.

AVALUACIÓ

La qualificació global de l'assignatura reflectirà les activitats realitzades per l'alumne en la proporció següent:

70 % Qualificació de la prova escrita (nota de tall: 4).

30 % Qualificació relativa al seminari de lectura.

El sistema d'avaluació recull les instruccions normatives establertes al *Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València*. Ulteriors detalls metodològics sobre el sistema d'avaluació que es farà servir l'any acadèmic corresponent seran facilitats, en encetar-se el curs, mitjançant el programa docent.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- 1. Primàries

PLATÓ: Lleta VII. Traducció de Raül Garrigasait: Cartes, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2009.

PLATÓ: La República. Traducció de Manuel Balasch, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1992.

PLATÓ: Fedre, traducció de Manuel Balasch, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1988.

ARISTÒTIL: Metafísica. Traducció de Miguel Candel, volum I, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2018.

ARISTÒTIL: Ètica nicomaquea. Traducció de Josep Batalla, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1995.

ARISTÒTIL: Poètica. Traducció de Xavier Riu, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2017.

EPICUR: Lletra a Meneceu, traducció de Montserrat Jufresa: Lletres, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1975, p. 131-135.

SÈNECA: Lletres a Lucili, traducció de Carles Cardó, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1928.

SEXT EMPÍRIC: Esbossos pirrònics [selecció], traducció de Jordi Cortés: Diccionari de Filosofia, Herder, Barcelona 2000.

SINESI DE CIRENE: Epistole. Operette. Inni, UTET, Torí 1989. Traducció de Francisco A. G^a Romero: Cartas, Gredos, Madrid 1995.

- 2. Secundàries

2.1. Genèriques

BAYER, RAYMOND: Histoire de l'Esthétique, Armand Colin, París 1961. Traducció de Jasmin Reuter: Historia de la estética, Fondo de Cultura Económica, Ciudad de México 1965.

COPLESTON, FREDERICK: A History of Philosophy. Traducció de Juan Manuel García de la Mora: Historia de la filosofía, Ariel, Barcelona 2004.

CORTÉS MORATÓ, JORDI / MARTÍNEZ RIU, ANTONIO: Diccionari de filosofia, Herder, Barcelona 2000, exclusivament en línia: web Filoxarxa.

DODDS, ERIC ROBERTSON: The Greeks and the Irrational, University of California Press, Los Angeles / California 1951. Traducció de María Araujo: Los griegos y lo irracional, Alianza, Madrid 1960.

FERRATER MORA, JOSÉ: Diccionario de filosofía, nova edició revisada, augmentada i actualitzada per Josep-Maria Terricabras, Ariel, Barcelona 2009 (reimpressió: 2012).

GEYMONAT, LUDOVICO: Storia del pensiero filosofico e scientifico, Garzanti, Milà 1978. Edició de Pere Lluís Font, traducció de Juana Bignozzi i Pedro Roqué: Historia de la filosofía y de la ciencia, Crítica, Barcelona 2009, 2^a ed.

HADOT, PIERRE: La philosophie comme manière de vivre. Traducció de María Cucurella: La filosofía como forma de vida: conversaciones con Jeannie Carlier y Arnold I. Davidson, Alpha Decay, Barcelona 2009.

- 2.2. Específiques

ALCOBERRO, RAMON: Epicur. Una filosofía moral, en xarxa: bloc Filosofia i pensament (www.alcoberro.info/planes/epicur.htm).

Ídem: Estoïcisme, en xarxa: Filosofia i pensament (www.alcoberro.info/estoicismo.html).

ALEGRE, ANTONIO: Estudi introductori a PLATÓ: Diálogos, Gredos, Madrid 2010.

BALASCH, MANUEL: Problemes de la República platònica, epíleg a PLATÓ: La República, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1992.

Ídem: Notícia preliminar, introducció a PLATÓ: Fedre, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1988.

CANDEL, MIGUEL: Introducció a ARISTÒTIL: Metafísica, volum I, Fundació Bernat Metge, Barcelona 2018.

GARCÍA GUAL, CARLOS: Epicuro, Alianza, Madrid 1981, 1996, 2002.

KOYRÉ, ALEXANDRE: Introduction à la lecture de Platon, Gallimard, París 1962. Traducció de Víctor Sánchez de Zavala: Introducción a la lectura de Platón, Alianza, Madrid 1966.

LLEDÓ, EMILIO: El epicureísmo: una sabiduría del cuerpo, del gozo y de la amistad, Montesinos, Barcelona, 1984.

LLEDÓ, EMILIO: Introducció a PLATÓ: Diálogos, Gredos, Madrid 1981.

MARRADES, JULIÁN / SÁNCHEZ DURÁ, NICOLÁS (eds.): Mirar con cuidado. Filosofía y escepticismo, Pre-Textos, València 1994.

ROSS, WILLIAM DAVID: Platos Theory of Ideas, Oxford 1951. Traducció dAndrés Ehrenhaus: Teoría de las ideas de Platón, Cátedra, Madrid 1986.

STRAUSS, LEO: The city and man, The University Press of Virginia 1964. Traducció de Leonel Livchits: La ciudad y el hombre, Katz, Buenos Aires 2006.

- DZIELSKA, MARIA: Hypatia y Alexandrii, Nakladem Uniwersytetu, Cracòvia 1993. Traducció de José L. López: Hipatia de Alejandría, Siruela, Madrid 2009, 2ª ed.

TERUEL, PEDRO JESÚS: Filosofía y ciencia en Hipatia, Gredos, Madrid 2011.

Llevat d'aquelles que es troben només en xarxa, totes les obres assenyalades són a l'abast a la Biblioteca d'Humanitats "Joan Reglà".